

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ФИНАНСОВО - СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ“

Приета от ФС (протокол №11/25.04.2024г.):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №11/16.04.2024г.):

Декан:

(доц. д-р Даниела Георгиева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА И ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ“

ЗА СПЕЦ: „Счетоводство и одит“; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3

СЕМЕСТЪР: 6

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
в т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	168

Изготвили програмата:

1.
(гл. ас. д-р Пламена Недялкова)
2.
(гл. ас. д-р Христоско Богданов)

Ръководител катедра:
„Счетоводна отчетност“ (доц. д-р Надежда Попова-Йосифова)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Управление на риска и вътрешен контрол“ има за цел да даде на студентите знания за вътрешния контрол и управлението на риска в организациите. С помощта на теоретичните въпроси и практическите казуси се дава възможност да се постигне по-добро разбиране за политиките и процедурите свързани с вътрешния финансов контрол и оценката на риска.

Вътрешният контрол и управлението на риска са сложно съставни процеси, които включват в себе си други под процеси. По този начин дисциплината се явява интердисциплинарна (хибридна), която задълбочава знанията на студентите и в други области като управление, право, предприемачество, финансово счетоводство и др.. Дисциплината е насочена към подготовката на студентите за публичния и за частния сектор. Цялостният курс на обучение се базира на утвърдената методика за управление на риска и вътрешния контрол от страна на Министерство на финансите за организациите от публичния сектор.

Дисциплината „Управление на риска и вътрешен контрол“ дава възможност да се формират цифровата и предприемаческата компетентност, а така също и личностната и гражданската. Изучаването на дисциплината активно допринася за разширяване знанията на студентите за вътрешния контрол и управлението на риска. Също така, придобитите знания и умения, позволят на студентите да продължат своето професионално обучение и развитие като вътрешни и външни одитори, финансови и риск мениджъри, финансови анализатори и експерти.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
Тема 1. Вътрешен контрол	
1.1.	Дефиниция за вътрешен контрол.
1.2.	Цели, принципи и ограничения на вътрешния контрол.
1.3.	Видове и форми вътрешен контрол.
1.4.	Инструментариум на вътрешния контрол.
1.5.	Роля и отговорности на субектите за вътрешен контрол в организацията .
Тема 2. Система за вътрешен контрол	
2.1.	Развитие на системите за вътрешен контрол.
2.2.	Елементи на системата за вътрешен контрол
2.2.1.	Контролна среда.
2.2.2.	Оценка на риска.
2.2.3.	Информация и комуникация.
2.2.4.	Контролни дейности и процедури.
2.2.5.	Мониторинг
Тема 3. Концептуални модели за вътрешен контрол	
3.1.	Ръководство за вътрешен контрол - интегрирана рамка - COSO 1992 година.
3.2.	Интегрирана рамка за контрол– COSO 2013 година.
3.3.	Други концептуални модели за вътрешен контрол.
Тема 4. Управление на риска в организацията	
4.1.	Дефиниция за управление на риска. Принципи за управление на риска.
4.2.	Риск. Видове риск. Оценка на риска.

4.3.	Инструментариум за оценка на риска. Карта на риска. Риск регистър.
4.4.	Роля и отговорности на субектите за управление на риска в организацията.
4.5.	Информационни технологии, вътрешен контрол и риск.
Тема 5. Концептуални модели и стандарти за управление на риска	
5.1.	Концептуални модели за управление на риска - COSO ERM 2004 година и COSO ERM 2017 година.
5.2.	Стандарти за управление на риска - ISO 31000 Управление на риска 2018.

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ

Учебни ресурси: за подготовката по дисциплината студентите могат да ползват следните учебни ресурси: електронен учебник по дисциплината; електронно учебно помагало по дисциплината; файлове с допълнителна актуална информация.

Учебни дейности: уроци, разписание и обратна връзка със студентите чрез форум и чат.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Курсов проект	1	50
1.2.	Тест 1	1	25
1.3.	Тест 2	1	25
Общо за семестриалното оценяване:		3	100
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	68
Общо за сесийното оценяване:		1	68
Общо за всички форми на контрол:		4	168

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Управление на риска и вътрешен контрол“, качени в платформата за електронно и дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Димитрова, Р., Вътрешният одит в системата на финансовия контрол и управлението на риска, НИ, ИУ-Варна, 2012.
2. Динева, В., Методологически аспекти на вътрешния одит-изследване в застрахователния сектор, СПЕКТЪР, 2014.
3. Глейм, Ъ., CIA REVIEW, Роля на вътрешния одит в управлението на риска и контрола, Сиела, София, 2011.
4. Иванов, Г., Управление на риска в организациите от публичния сектор в Република България, АИ“Ценов“, Свищов, 2013.

5. Недялкова, П. Качество на вътрешния одит в публичния сектор . Варна : Наука и икономика, Библ. Проф. Цани Калянджиев ; Кн. 58, 2019
6. Недялкова, П. Концептуални основи на финансовия контрол. София : ВУЗФ Св. Григорий Богослов, 2024, 340., ISBN(печатно) ISBN 978-619-7622-60-7 , ISBN(онлайн) 978-619-7622-62-1
7. Nedyalkova, P. Risk Assessment as a Stage of Risk Management in Enterprises in Tourism Sector. Financial Internet Quarterly, Rzeszow, Poland : University of Technology and Management, 19, 2023, 3, 31-47., ISSN(онлайн) 2719-3454 / DOI [10.2478/fiqf-2023-0017](https://doi.org/10.2478/fiqf-2023-0017)
8. Internal Control—Integrated Framework (1992), Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, <http://www.coso.org/>
9. COSO Internal Control – Integrated Framework, 2013, www.coso.org, октомври 2017 г.
10. COSO Fraud Risk Management Guide, 2016, www.coso.org, октомври 2017 г.
11. Internal Control: Guidance for Directors on the Combined Code (1999), Institute of Chartered Accountants in England and Wales, <http://www.icaew.com/>
12. Guidance on Control (1995), Canadian Institute of Chartered Accountants, Canada www.cpacanada.ca
13. Enterprise Risk Management — Integrated Framework, <http://www.coso.org/>
14. Enterprise Risk Management—Integrating with Strategy and Performance (2017), <http://www.coso.org/>
15. ISO 31000:2018 Управление на риска, <https://www.bds-bg.org/bg/>